

Ladislav Babić

Sretna vam renovirana prastara godina!

Svijet jeste kakav jeste, to je neupitna konstatacija kojoj teško da i „*lijevi*“ i „*desni*“ mogu naći prigovora. Oni se javljaju kad se spomene svetogrдна ideja da bi se on trebao smisljeno - daklem ne slučajno i kaotično - mijenjati, jer se odmah stvaraju barikade onih *koji imaju* i ne žele se odreći, i onih *koji nemaju* a smatraju da su opljačkani. Štogaod mislili o tome, ima još jedna neupitna, neoboriva konstatacija: svijet je dinamičan. Mijenja se iz časa u čas, i - kao što je zapazio još *Heraklit* - nikad ne možeš dva puta stupiti u istu vodu. Osnovno je pitanje, koliko te promjene utječu na trenutni život sedam, do već skoro osam milijardi njegovih žitelja? Možda *Muskove* letjelice, ili otkriće nekog novog lijeka dugoročno mogu promijeniti prosječno stanje svijeta, ali kratkoročno one ne služe sem uskom krugu kapitalista, koji jesu podržali nekog genijalnog inovatora prvenstveno računajući na vlastitu, trenutačnu (tu riječ treba čitati s razumijevanjem), a ne korist cjeline. Međutim, sasvim hipotetski razmišljajući, utopijska raspodjela imovine bogatuna dovela bi do trenutne koristi za cjelinu, mada bi se isti – uglavnom u najvećoj mjeri pljačkaši – pritom osjećali sami opljačkanima. Daklem, na vagi su ideje i njihove realizacije koje tekućoj – a možda ni nizu budućih generacija – neće donijeti nikakva ili sasvim mizerna poboljšanja, i revolucionarni zahvat u raspodjelu imovine eksploatatora. Na tome se stoljećima lome koplja, s jasnom tendencijom da se imovina superbogatih ne ispusti iz ruku, a sirotinja „*ako nema za kruh neka jede kolače*“ ili krepa od gladi.

Zašto se to stanje iz stoljeća u stoljeće održava i samo pogoršava, mada će upravo najbogatiji isticati kako sirotinja živi sve bolje (valjda misle kako su sretni

što ih ne bacaju lavovima, i ne spavaju s njihovim ženama kad im se digne). Jedan od razloga je taj, što novac istovremeno predstavlja čovjekovo najmoćnije oruđe i oružje. Njime premošćuješ rijeke, gradiš ceste, ruješ kroz planine, podižeš basnoslovna zdanja i spremaš se na *Mars*, ali istovremeno kupuješ ljude kojima kažeš: ako *Indijanci* ne daju zemlju pobijte ih, ako me rulja napadne vi ćete me braniti. A nehumani dio ljudske vrste voli slušati zapovjedi. Cijela koncepcija vladavine (vlasti) kroz povijest zasnovana je na vojničkom *principu hijerarhije*: zna se tko je "*gori a tko doli*", tko naređuje a tko ima da se povinuje narednjima ako dolaze s "*vrha*", ma kakva, pa i zločinačka bila. Ne samo obični građani, već i svi oni ispod naredbodavnog vrha nisu drugo negoli „*podanici*“ etno elite i svoje vlastite fantazme. Cijela ljudska praksa zasnovana je na tom neljudskom principu, koji zanemaruje humane komponente svake osobe. Prevladavajući princip je "*naređenje - izvršenje!*". Sudstvo je zasnovano na tome, pa ne poštujete li izravna ili neizravna (zakone, i oni su oblik naredbi) naređenja, ima da odgovarate "*vrhu*" koji navodno "*u ime naroda*" donosi zakone i presude. I ratni zločinci koriste taj humanistički izokrenuti princip, pravdajući se da su "*samo izvršavali naređenja!*" Ljudska vrsta je strukturirana po sofisticiranijem principu – što joj ne može služiti na čast – najnižih životinjskih vrsta, primjerice socijalnih mrava: *kraljica, trutovi (mužjaci), ratnici, radnici!* Kao u „*viših*“ vrsta, i u nas postoje „*alfa mužjaci/ženke*“. Sigurno ste primjetili da vas šef, balavac kome biste djeda mogli biti, *tika* (s vama je na *per tu*) dok vama ni ne pada na pamet negoli da ga *vikate* (na *per si* ste s njime), čime on automatski ističe svoj nadređeni (vlasnički, moguće i stručni ali nikako ljudski!) položaj, na što vi pristajete bez pogovora. To je također reprezentacija hijerarhije u društvu: *kralj, velikaši, građanstvo, seljaštvo* – prenesena iz klasne podjele društva u svakodnevni odnos zavisnosti radnika od poslodavca. „*Zna se*“ tko je iznad koga i tko koga mora poštivati! [Alfa jedinke](#) možda postoje u životinjskom svijetu, ljudski doprinosi društvu su različiti, ali vladati se analogno animalnim uzorima daleko je od ljudskosti. Kojoj se, shvaćali mi to ili ne, povijesno sve više približavamo, čak i ako je današnje stanje kakvo jeste. Tko ne može ili ne želi gledati unaprijed, neka se zadovolji jadikovkama iza četiri zida, ali to nije doli besplodno kukumavčenje. Pravi pokretači razvoja su oni koji prevazilaze trenutno stanje. *Vizionari*. Nikad shvaćeni od premnogih, koji umišljaju da je ono što žive vrhunac povijesnog razvoja. Jeli rob – preteča suvremenog roba koji opslužuje transformirane gazde - mogao sagledati današnje stanje?

Samoupravljanje je bio pokušaj da se vlast s vrha vrati u ruke samih građana, ljudi, jedinki, pojedinaca koji nisu naprosto alati za izvršavanje naredbi elita, već složene psihološke ličnosti. Sam princip suvremene (formalne, kapitalističke)

demokracije sasvim je izopačen, izokrenut od originalnih zamisli njenih [antičkih tvoraca](#):

"Članovi atenske vlade – Bule, takozvani pritani, još od Klistenovih vremena mogli su biti birani (na rok od mjesec dana!) ždrijebom, po teritorijalnom principu, između svih građana s građanskim pravima bez obzira na njihovo bogatstvo. Mandat po 50 vijećnika iz svake od deset teritorijalnih jedinica (fila) trajao je otprilike 35 dana, tako da se tijekom godine u „vladi“ izmijenilo 500 građana. Između njih, opet ždrijebom, je biran predsjednik ali samo na jednu noć i jedan dan, a nije mogao dvaput isti čovjek vršiti tu dužnost – toliko su Atenjani bili na oprezu! Neki činovnici, za dužnosti koje su zahtijevale posebna znanja (blagajnici ratne i kazališne blagajne, bunarski nadzornici), bili su birani a ne ždrijebani. Glasanje se u pravilu vršilo javno, dizanjem ruku, tako da je svatko mogao znati kako su mu sugrađani glasali. U tzv. zlatno doba Atene (480. p.n.e. – 404. p.n.e.), kada je Periklo bi na čelu naroda, da bi se spriječila opasnost od nemogućnosti ostvarivanja političkih prava najsiromašnijih građana, bilo zbog ekstremnog siromaštva bilo zbog neznanja, uvedeno je niz mjera s namjerom popravljanja njihova materijalnog statusa (uvedene su plaće javnih dužnosnika, dodjela zemlje obezvlaštenim građanima, javna pomoć invalidima, siročadi i siromašnima te ostale vrste socijalne pomoći)."

Inteligentniji čitaoci u tome mogu razabrati klice samoupravljanja, doduše s nivoa radnog mjesta dignutog na razinu upravljanja državom. A čovjek, humanizirano ljudsko biće, zaista mora u vlastite ruke preuzeti svoju sudbinu, kako u privatnom životu, tako i na poslu te upravljanju najširoom društvenom zajednicom koje je član. Svime što ga se u životu ovako ili onako dotiče. Ako Musk želi na Mars, može – ali prije toga mora „mene“ (društvo) pitati smije li „moj“ novac trošiti na svoj san, ili mora dobiti dozvolu društva koje možda ima prioritelnije zamisli po cjelinu. Svatko za svoj novac neka ispunjava svoje snove, ali postoji granica (neodređena, ali „čovjek je mjerilo svih stvari“ pa je on može i odrediti) povrh koje vlastiti san prestaje biti isključivo lična stvar, već se tiče sviju nas. Ako su do sada stvari išle na način kako su išle, to nipošto ne znači da će tako i dalje, a tu je povijest opet dobar savjetnik primjerima koje nam podastire. O kakvoj se modifikaciji ideje demokracije (namjesto dopunjene do potpunosti na politički, socijalni i ekonomski nivo) radi, svjedoči vrhunac licemjernog antihumanizma predložka liberalnokapitalističke „demokracije“ u koje se zaklinju gotovo sve vazalne zemlje njenih predvodnika. SAD (i njihov vjerni čankoliz V.Britanija, koju su svojedobno nogom u dupe šutnuli iz prekomorskog posjeda) priznaju originalnost WikiLeakom i Asangeom objavljenih dokumenata, ali se ne sudi zločinima i

zločincima opisanima u njima, već se na sve moguće načine nastoji dovući pred kapitalističku, hipokrizijsku [imitaciju pravde](#) čovjeka koji je objelodanio istinu! Svi ljudi koji se zaklinju u takvu vrstu demokracije, koja im dozvoljava jednom u četiri godine zaokružiti neko ime na glasačkom "*šekret papiru*", a poslije su prinuđeni čkomiti; sve države i svi političari - uključivo fragmente raspadle *Jugoslavije* i barabe koje su zasjele na vlast - koji se uguravaju u dupe takvim svjetionicima "*demokracije*", naprosto su prikriveni fašisti i neprikrivene fašističke države! Pa i vaša i moja. Ima li netko nešto protiv takve kvalifikacije, on pojma nema što je fašizam, dok ga jednom i samoga ne zahvati.

Odvratimo malo pažnju od čovjeka, obrazovanog i dobro situiranog koji je vlastiti život morao spašavati azilom u *ekvadorskoj ambasadi* - koja ga se promjenom vlasti sada želi riješiti za mrvice viseće iz američke guzice (stalna na tom svijetu samo mijena jest!) - koji je na svoj način, različiti od eksploatirane čeljadi svijeta, doživio demokraciju kao praktičnu primjenu ljudskog sna o pravdi i slobodi. Jasno da je moja „hipoteza“ o jednolikoj preraspodjeli (nije to nikakvo oduzimanje!) bogatstava od ekstremno bogatih ka ekstremnoj sirotinji *utopizam*; ona samo ima pokazati kako takvih razlika ni ne bi trebalo biti, a neko *svemoguće biće* (ne onaj jadničak *bogo* koji se tisućljećima, od srama što nije ništa učinio ili od straha rad toga što je doživio, skriva od nas), moglo bi prekonoc ukinuti tu [razliku](#):

„...*stručnjaci ILO (International Labor Organizacion – Međunarodne organizacije rada) dali su si truda izračunati [prosječnu svjetsku plaću](#) (1). Za godinu 2012-tu ona je iznosila 1480 PPP dolara, dok je hrvatski prosjek bio 1756 PPP dolara (PPP dolar je prosječna paritetna jedinica svedena na američku kupovnu moć: “konverzija u PPP dolare pokazuje koliko se za prosječnu plaću iz neke zemlje može kupiti dobara i usluga u SAD-u”). U izračun su uzeta mjesečna primanja zaposlenih, ne vodeći računa o onima “koji su sami vlasnici nekog privatnog posla, ili su na listi ljudi koji imaju primanja po bilo kojoj drugoj osnovi”, kao ni o katastrofalno [neravnomjernoj raspodjeli društvenog bogatstva](#). Najnižu prosječnu plaću imao je Tadžikistan s 227, dok je američka iznosila 3263 dolara....“*

U praksi, jasno da tako ekstremni postupak teško da bi dugoročno ustabilio vrstu i njenu ekonomiju, već *hipoteza* samo ukazuje na *psihologiju vrste kao cjeline*, a posebno vladajućih [pohlepnika](#), kojima milijuni godišnje izgubljenih ljudskih života (samo od gladi i bolesti) ne znače baš ništa, makar – sasvim teorijski, hipotetski - postoji način da se humanizam floskula pretvori u humanizma prakse.

Svakako je realnije ograničiti bogatstvo i siromaštvo administrativnim metodama, a višak tako dobijenih sredstava uložiti u razvoj svijeta a ne samo nekih, tako da se [rast društvenog bogatstva](#) odražava na svakom realnom pojedincu a ne nekom *virtualnom, utopljenom u statistiku*. Ona ne govori o pojedincima već o masi u kojoj neki plivaju k'o bubreg u loju, na račun drugih koji plivaju u govnama. Nisam neki pristalica revolucija mada ih često spominjem, iz jednostavnog razloga: ako se stvari ne promijene na mirni način (što izgleda fantastičnije od najfantastičnijeg SF-a) pobune će izbiti kao sve globalniji bunt svjetske sirotinje. S pravom. Povijest o tome dovoljno govori, što mase jednako rado slušaju kao one koji ih upozoravaju, zar ne? Bogati ne žele čuti, a sirotinja samouko, s iskustvom vlastite kože dolazi do zaključaka u erupciji bunta. Dobro je primijetio jedan anonimni komentator: „*Hristove reči vojnicima koji su ga razapinjali „Oče, oprosti im ne znaju šta rade“, a mi bi rekli: „Naši dobro znaju šta rade, al' ne znaju kada će biti razapeti*”. Riječ je o kazni za neljudsko ponašanje, unatoč upozorenja humanista. Uostalom, zar kazne ne slijede i po zakonima države u kojoj živite?

Jedna poslovice govori: "*Obećanje, ludom radovanje!*". Kako ljudi uporno [vjeruju](#) ponovljenim lažima, čak i iznova biraju lažove za svoje vođe - i to širom svijeta, a ne samo u *Americi* - mislim da iz samo tri citirane riječi i svekolikog iskustva možemo zaključiti o čemu se radi. Poznata je *Einsteinova* definicija ludosti: "*Ludost: raditi istu stvar iznova x puta i očekivati drukčije rezultate*", sasvim u skladu s prethodnom mudrošću. Ne treba kaditi gomili zvanom narod, samo stoga jer smo njen dio. Naravno, proglašavajući nekoga glupim ili ludim, podrazumijeva prvo definirati referentni nivo, koji svatko drukčije definira. Idiota se prosjek čini genijalnim, a genijalcu glupim. Kvaka je u tome, što tako definiran referentni nivo kojeg se skanjujemo zvati drukčije nego "*prosjek*" (kako nam ne bi inputirali umišljenost) određuje našu sudbinu. I idiota, i genijalaca, a dakako - ponajviše svoju, jer ih je najviše. Možda ponekog iznenade [razlozi](#) rad kojih su mladi (roditelji mnogih čitatelja) htjeli u komuniste *1968. godine*. Navodno su vjerovali u sustav i htjeli vratiti praksu koja se počela izljevati, u pravo korito. Dok je partija bila malobrojna, bijaše učinkovita, uspjela je mobilizirati narod, pobijediti agresore i domaće fašiste, izvojevati socijalističku revoluciju i započeti niz pozitivnih promjena u državi, dočim kad je narasla na *2.5 milijuna* članova pokazalo se u prelomnim trenucima povijesti da to uglavnom bijahu prilagodljivci, karijeristi, blagohlepnici stremeći za položajem i ličnim bogaćenjem. Očekujete li da će u molbi za prijem u članstvo mladi izraziti da to žele zbog privilegija? Zato citati navedeni u naznačenom tekstu ne djeluju uvjerljivo. Većina je licemjernim objašnjenjima tražila članstvo rad vlastite koristi. Najbolje je to dokazalo *80-90000 članova SKH* koji su prešli u *HDZ*, nacionalšovinističku i polufašističku stranku,

dijametralno suprotnih stremljena od iskonskih, pravih komunista, odnosno komunističke ideologije. Masovni ulazak u *Partiju* razvodnio je do neprepoznatljivosti njen ideološki značaj, dokazujući *a posteriori* da je prosjek u ogromnom broju licemjerman, spreman iz koristoljublja činiti sve, pa čak i pokrenuti rat i izvršiti agresiju na svoju raniju "braću", a kad se već jednom klalo ništa ih nije sprečavalo u pljačkanju! Takav je karakter većine; riječima teže za savršenim društvom dok ga u praksi traže isključivo za sebe. Uostalom, u tome je kapital [podržavao](#) evolucijski neprevaziđenu pohlepnu sebičnost, svijestan da je prosjek upravo takav, te stoga radi u korist onih koji će ga cijediti:

"Da je morao nestati i sam spomen na samoupravljanje jer je ono bilo smetnja ekonomskom modelu koji su pobjednici u hladnom ratu namijenili poraženima... Štoviše, upravo to je moralo biti izbrisano s lica zemlje jer je doktrina pobjednika u hladnom ratu dozvoljavala samo kapitalizam s kapitalistima. Moralo se ukloniti sve što je stajalo na putu općoj i potpunoj privatizaciji. Sa samoupravljanjem koje bi preživjelo na tržištu ili se postupno pretvaralo u narodni kapitalizam s privatnim, kolektivnim ili zadružnim vlasništvom, Jugoslavija bi bila nepoželjan uzor drugim tranzicijskim zemljama, na čija su se bogatstva i tržišta brusili zubi. Zato je moralo nestati i samoupravljanje i društveno vlasništvo, a kako se pokazalo i sama Jugoslavija."

Kome je jasno što je kapitalizam; shvaća li da je ekonomija (točnije, raspodjela dobiti između vlasnika kapitala i robovske radne snage) razdjelnica između njega i socijalizma; kome je jasno da kapital poistovjećuje kapitalizam s demokracijom (netočno!); tko razumije da će kapital učiniti najstrašnije stvari samo da održi primat vlasništva kako bi zadržao stanje u kojem je profit iznad ljudskosti, stanje u kojem manjina može upravljati životima ogromne većine stanovnika svijeta,... Kome je sve to jasno, shvatit će da kapital ne vodi ratove radi širenja demokracije, već radi sirovina i nametanja sustava dirigiranja svjetskom ekonomijom i životima ljudi (radnika i potrošača). Takvom kapitalu ne odgovara ni jedan sustav koji bi pravednom raspodjelom dobiti i uvođenjem pravih demokratskih standarda bio uzor svijetu, i pokretač promjena prema istinskoj: *političkoj, ekonomskoj i socijalnoj demokraciji*. Na globalnom nivou. Kad to uspije, kapitalizam će iščileti iz sjećanja ljudi postajući tek povijesnom činjenicom poput robovlasništva i feudalizma. U takvom kontekstu, nije bez glave i repa *Gavrovićev* tekst iz kojega je prethodni citat, jer - osnovni pokretač razvoja svijeta je ekonomija, a generator nejednakosti stav prema raspodjeli dobiti koju ona stvara.

»Pravi zadatak buržoaskog društva je uspostavljanje svjetskog tržišta, bar u njegovim glavnim potezima, i proizvodnje koja počiva na njegovoj osnovici. Pošto je zemlja okrugla, izgleda da je s kolonizacijom Kalifornije i Australije i otvaranjem Kine i Japana to privedeno kraju.«,

[piše](#) (str. 359) Marx prijatelju Engelsu još 1858. godine, što pokazuje da je već onda bila u tijeku globalizacija sustava na cijeli svijet, a danas se samo na sofisticiranije načine učvršćuje s uvijek prisutnom tendencijom prostorne i vremenske sveobuhvatnosti. Kapitalizam pokazuje izuzetno elastična svojstva prilagodljivosti, jer želi li opstati mora uzeti u obzir da je svijet dinamičan, te se prilagođavati promjenama koje i sam uzrokuje u interakciji (prema zakonu akcije i reakcije) s proizvodnim snagama koje iskorištava. U „[Manifestu komunističke partije](#)“ Marx je pisao kako „*radnici nemaju domovine*“, sušta istina praksom i snagom kapitala potisnuta u aktualno stanje: „*kapital nema domovine*“, dok se radnici patetično zaklinju o domoljublje, što teatralno podržava kapital s rukom na srcu, a bogatstvom raspodjeljenim širom svijeta, od poreznih oaza do zapadnih banaka koje jamče tajnost uloga (daklem, i načina njegova stjecanja), istovremeno čineći sve da se radnici svijeta ne povežu na praktički djelatni način. I *Guste Santini*, hrvatski ekonomist, [konstatira](#):

„Neoliberalizam nije samo pravac u ekonomskoj teoriji. Neoliberalizam je ideologija koja podržava kapital odnos. Kapital odnos nema nacionalne države. Kapital odnos nema domovine. Kapital odnos ide tamo gdje mu se omogućuje najveće stope oplodnje – profita. Taj i takav kapitalizam nije u funkciji čovjeka.“

U svemu tome nije bitno da „*nešto*“ nema domovine, da je globalno prošireno, već distinkcija: *jeli dobro ili zlo postalo opće, globalno, neograničeno, bez domovine?* Kapital, sam po sebi, nije ni dobar ni zao, takvim ga čini način prisvajanja i potonje upotrebe, što rađa podložničku ovisnost čovjeka od drugog čovjeka, uzrokujući ljudski neprihvatljivu neravnomyjnost u raspodjeli bogatstva. Uzrokuje ljudsku otuđenost, napose od onog što mu je nabitnije – od vlastite slobode. Obračun radnika s eksploatacijom moguć je samo na globalnoj razini, a toga ćemo se bome načekati. Prvi je preduvjet da radnici skinu ruke „*sa srca*“ i namjesto slikovitih teatralija, mahanja krpama i pojanja svetih državnih napjeva, angažiraju svoj um. Davno je uočeno:

„Kapitalist može živjeti duže bez radnika nego radnik bez kapitalista. Povezivanje medju kapitalistima uobičajeno je i djelatvorno, dok je radnicima zabranjeno i ima

za njih loše posljedice... Zato je konkurencija medju radnicima tako velika.“, ([„Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844. godine“](#), Marx)

Kažu da se znanje čovječanstva udvostručuje [svakih 13 mjeseci](#), što izgleda pohvalno i govori o našim spoznajnim, ali ne i etičkim kapacitetima. Naime, znanje samo po sebi – kao skup pozitivnih činjenica o svijetu i nama u njemu - je sasvim nebitno u odnosu na način njegove upotrebe. Stoga je *etika* najznačajnija disciplina koja jedina može doprinjeti očovječenju potomka primata sišlog sa stabla ili nekad lutajućeg savanama „*crnog kontinenta*“. U čemu je problem? Prestanimo načas eufemizirati ljudski rod, u strahu da nas se ne proglasi umišljenicima koji se nastoje izdvojiti u neku klasu pametnjakovića ponad gomile kojoj pripadaju (barem biološki). Jednostavna alegorija može nam pomoći shvatiti stanje.

Zamislimo li čovjekovog pretka kao primata koji se vere po granama, ljudski rod tvore njegovi potomci koji silaze na tlo. Jedan dio predaka boji se nepoznatog područja, čvrsto se i dalje držeći za grane, odlučivši ostati u krošnji. Drugi dio je jednom nogom na zemlji, ali se za svaki slučaj još - zlu ne trebalo - rukom pridrži grane. Oni pravi ljudi su s obje noge na tlu, shvaćajući da su niti između predaka i njih zauvijek pokidane, i da pred njima stoji beskonačni otvoreni prostor za usavršavanje onoga što životinje nemaju a njih čini zaista ljudima – etiku!

To je, alegorijski prikazano pravo stanje stvari, da još eksplicitno dometnem onima koji ne razumiju: većina ljudskog roda još je uvijek dijelom na tlu a dijelom se pridrži grane. Kad zagusti, oni se vraćaju u sigurnost (tako barem misle) krošnje, poput komunističkih prebjega u „*stranku opasnih namjera*“, i otale se – predvođeni majmunima koji su tamo i odlučili ostati – nabacuju uvredama, šikaniranjima i olovom po svojim rođacima koji ih sa tla uvjeravaju da siđu, jer su predodređeni za ljude a ne da ostanu tek njihovi primatski preci. Socijalna evolucija polako skida većinu s psihološke krošnje koju obitava, ali to ide puževom brzinom koju aktuelne generacije jedva osjećaju. Nikoga lično nisam apostrofirao, s obzirom da ne znam – a, svatko bi sam za sebe trebao znati - kamo spada. Samozavaravanje nikome neće pomoći, jer se ljudi od „*ljudi*“ prepoznaju po djelima. Laže li čovjek i vara sebe, kako li tek neće druge ljude? To je jedan od kriterija koji određuje pripadnost spomenutim grupama. Daklem, rezimirajući, još uvijek oni na pola puta između predaka i evolucijski predodređenog stanja ljudskosti, kratkoročno više određuju sudbinu sviju nas, negoli oni koji evoluciju nastavljaju ljudskim, a ne polutanskim putem. Takozvane „*uvažene*“ ličnosti mogu živjeti, djelovati i umrijeti u samozavaravanju, nedovoljno mentalno i emocionalno

razvijene shvatiti da nisu ništa doli samo „*pastiri*“ stada koje im se slijepo podaje, i kao takvi prepoznati od istinskih ljudi među koje ne spadaju, ali im – nažalost - stjecajem povijesnog aktualiteta u velikoj mjeri određuju sudbinu.

Bezbroj primjera upozorava svjetsko stanovništvo o kretanju u krivom smjeru (nelegalne intervencije u poslove drugih država, što potvrđuje primjedbu da kapital ne poznaje granica; neravnomjerna raspodjela bogatstva među narodima i pojedincima; neravnomjerna raspodjela rasta bogatstva među njima; nemilosrdno iskorištavanje prirodnih resursa; zagađivanja tla, vode i atmosfere što uzrokuje klimatske promjene; sve veća upotreba nedovoljno provjerenih aditiva u prehrani; raskidanje potpisanih međunarodnih ugovora kako se kome „*sprdne*“; demonstracije i u najrazvijenijim zemljama; umiranje od bolesti i gladi koje idioti pravdaju time da nikad nije bilo bolje, kao da to išta koristi preminulima; ...), ali (samo)zadovoljne elite i privrženici otpadaka koje im ovi dobacuju, ne haju. Nije samo *Marx* opisivao [moć novca](#) (svezamjenskog oblika kapitala); prije i poslije njega to je radilo i radi bezbroj vrhunskih umjetnika ljudskog roda. Primjerice, *Shakespeare* u „*Timonu Atenjaninu*“ ga proklinje:

„Prokleti metale, / Ti prosta droljo što zavodiš ljude / I narode... / Zamisli, buni se rob tvoj, čovjek! / Uništi ih svojom snagom, i razdorom pometi, / Da životinje zavladaju ovim svijetom!“

„*Biblija*“, i u „*Starom*“ i u „*Novom zavjetu*“, je - na sramotu kršćanske prakse - prepuna [upozorenja](#):

*„Sjeti se: oko pohlepno veliko je zlo.
Je li stvoreno išta gore od takva oka?
Zato ono suze roni za sve što vidi.
Kamo drugi gleda, ti ne pružaj ruke,
da se s njim ne sukobiš u zdjeli.
Prosudi potrebe susjedove po svojima
i budi obazriv u svemu.“*

Ili [pak](#):

„A bludnost i svaka nečistoća ili pohlepa neka se i ne spominje među vama, kako dolikuje svetima! Ni prostota, ni ludorija, ni dvosmislica, što se ne priliči, nego radije zahvaljivanje! Jer dobro znajte ovo: nijedan bludnik, ili bestidnik, ili pohlepnik – taj idolopoklonik – nema baštine u kraljevstvu Kristovu i Božjemu.

Nitko neka vas ispraznim riječima ne zavarava: zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. Nemajte dakle ništa s njima!“

Ne samo vjerski proroci, pisci i intelektualci vizionari, već i ekonomisti odavno upozoravaju:

„Za zemlje u razvoju svjetsko tržište isto tako ima veliki značaj. Ove zemlje su oduvijek bile veoma ovisne o vanjskoj trgovini i svjetskom tržištu. Ali treba razlikovati ovisnost nerazvijenih zemalja o svjetskom tržištu od ovisnosti razvijenih zemalja. Ovisnost nerazvijenih zemalja o svjetskom tržištu nije rezultirala iz visokog stupnja razvijenosti ovih zemalja, kao što je slučaj s razvijenim zemljama. Obrnuto, ona je rezultat njihove ekonomske nerazvijenosti, osakaćenosti njihove nacionalne ekonomije. Ove zemlje su međutim značajno doprinijele razvoju razvijenih zemalja. Jer, 30.7% svjetskog izvora hrane dolazi iz tih zemalja, 27.9% poljoprivrednih sirovina i ruda 28% svjetske energetike. Danas se postavlja pred međunarodnu zajednicu zadatak ispravljanja tih nepravdi. Međutim, danas se još ne može govoriti o tome da dolazi do ispravljanja tih nepravdi... Pojedine vlade kao francuska npr. s ponosom ističu da je pomoć koju daje nerazvijenim zemljama relativno najveća od svih razvijenih zemalja i da iznosi i preko 2.5% nacionalnog dohotka Francuske. Međutim, kada analiziramo karakter te »pomoći« onda vidimo da ona ima oblik neokolonijalističke politike Francuske, u prvom redu prema bivšim njezinim kolonijama u Africi.“, ([„Neki aktuelni problemi svjetskog tržišta“](#), Bogdan Ćosić)

Nije ovdje bitno što su podaci zastarjeli, već što se uviđa povezanost razvoja imperijalističkog kapitalizma od iskorištavanja, bivših kolonija, koje se i danas eksploatiraju na perfidnije načine. Primjerice, i dan danas se *Francuska* koja je za sebe htjela *liberte, egalite i fraternite* (daleko od toga da je to ispunjeno za sve njene građane), prema bivšim kolonijama ponaša na praktički jednak način ([1](#), [2](#), [3](#)).

Upozorenja, daklem, ne manjka – samo je pamet u minusu. Čovjek koji ne vidi analogiju današnjih pobuna svjetske sirotinje, s *ustancima robova u Rimskom carstvu, bunom Matije Gubec-a, Francuskom revolucijom, Pariškom komunom, Oktobarskom revolucijom* ili elementima *socijalističke revolucije u NOB*, ili je neinteligentan, ili neobrazovan, ili ga baš boli „ona stvar“ jer se dobro usidrio u sustavu koji egzistira na iskorištavanju ogromne većine svjetskog pučanstva. [Povijesno je iskustvo](#) da oni neće – kao što nikad ni nisu - imati milosti u sačuvanju svojih interesa! Zar tome ne svjedoči 6.000 preživjelih spartakovih

robova što su do jednog bili [razapeti](#) duž puta između *Kapue* i *Rima*, ili 45000 na smrt [„osuđenih“](#) učesnika *Pariške komune*?

“Nakon pobjede kontrarevolucije započeo je najžešći teror; sistematski su ubijani borci i aktivisti Komune kao i mirno stanovništvo koje je bilo smatrano pristalicama. U kratkom vremenu na smrt je osuđeno 45000 ljudi, a u izgnanstvo protjerano 13000. Smrtne presude donošene su i nakon 1 minute saslušanja i to tako sve do juna 1874.”

Jasni primjeri kako kontrarevolucionari zamišljaju “*pravedna suđenja*” nad onima koje su sami prisilili da se, kao svoj krajnji izbor, late oružja. Još mnogo žešće metode od eventualne [upotrebe kemijskog oružja](#) protiv „*žutih prsluka*“ (što se ovaj put ipak neće desiti, prvenstveno radi nespremnosti naroda da ide do kraja, a ne rad čovjekoljublja njegovih eksploatatora), upotrijebit će kad zaista ocijene da im se bliži *ultima hora*. U tom slučaju - koji ja, ni aktuelne generacije nećemo doživjeti – prema njima treba pokazati ništa drukčiju milost od one koju će oni pokazivati spram naših osvještenijih potomaka.

1.01.2019.g.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>